

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ Č. 6

VYSOKÉ NAD JIZEROU

Program:

DNES - 21. 10. 1982 - ČTVRTEK

- 9,00 - Seminář o Vdovách v malém sále Krakonoše
- 13,30 - Rozloučení s DS Sedlice
- 14,30 - Vítání DS Kojice na MěNV
- 14,45 - Větrovanka před Krakonošem
- 15,00 - Vítání DS Kojice před Krakonošem
- 16,00 - Divadelní představení - Jan Jílek: Můj hrad
- 19,30 - Divadelní představení - Jan Jílek: Můj hrad
- 22,00 - Setkání souboru s patrony na Větrově

ZÍTRA - 22. 10. 1982 - PÁTEK

- 9,00 - Seminář o představení - Můj hrad
- 10,00 - PŘEDNÁŠKA sovětského režiséra Dokučajeva
- 13,30 - Rozloučení s DS Bystřice u Benešova
- 14,30 - Vítání DS Plumlov na MěNV
- 14,45 - Větrovanka před Krakonošem
- 15,00 - Vítání DS Plumlov před Krakonošem
- 16,00 - Divadelní představení - L.Stroupežnický: Naši furianti
- 19,30 - Divadelní představení - L.Stroupežnický: Naši furianti /pokr.na str.2/

Národní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů

Věnovat co největší péči výběru hry se vždycky vyplácí. Jestliže dramaturg učiní tento první krok k budoucímu představení chybně, postaví soubor před řadu těžkostí a zpochybní už v zárodku možnost dobrého výsledku. Především je tedy potřeba hodně znát. Přechíst co nejvíce dosažitelných textů a sledovat jejich myšlenky. Osvědčilo

O DRAMATURGICKÉ PRAXI

se udělat si malou kartotéku s poznámkou o ideji, rozsahu a obsazení hry.

Když je nalezena hra, hovořící o problémech, které odpovídají směřování souboru a stojí za to, aby byly sděleny z jevištní obecenstvu, je nutno hru posoudit s praktických hledisek realizace. Jde především o vhodné obsazení, které by mělo umožňovat využití typů mezi členy souboru. Nikdy nenutit mladé herce do šarží ve starých postavách a naopak, pokud nejde o úmyslnou stylizaci. V neposlední řadě je třeba mít na mysli i co největší zaměstnanost členů souboru.

/pokračování na str. 2/
Bl.č.167/82

/pokračování ze str. 1/

22,00 - Sotčení souboru s patro-
nem na Větrově

SEMINÁŘ O DOMU NA NEBESÍCH

Příjemná a přátelská atmo-
sféra se letos zatím na seminá-
řích zabydlela. Včera se hovoři-
lo o josefodolském Domu na nebe-
sích a po souhrnném úvodním slo-
vě Zdeňka Pošívala a po doplňují-
cích vstupech dalších členů po-
roty nám režisérka inscenace vel-
mi hezky přiblížila práci soubo-
ru na inscenaci i jinak a - aniž
by soubor za hříchy omlouvala -
pohovořila o objektivních potí-
žích, s nimiž se museli utkat.
Mimo jiné se přiznala, že si s
něčím v textu nevěděla rady a
tak napsala autorovi. A Jří Hu-
bač svou odpovědí potvrdil, jak
blízko má k divadlu, a že je má
rád. Napsal, že při psaní hry
počítal s hereckými kvalitami
Jiřiny Bohdalové a jiných herců,
ka ať si soubor udělá jakékoli
škrty, aby se mu dobře hrálo. To
je jistě stanovisko velmi cenné,
protože ne každý autor připustí,
aby se do jeho textu zasahovalo.

Dopolední beseda byla zpe-
střena vstupem dr.E. ŠRAŇKOVÉ
z agentury DILIA, která svými
dotazy "vyprovokovala" diskusi
o tom, co všechno by mělo být
psáno v komentářích a katalogích
ke hrám, které DILIA vydává, aby
to souborům usnadnilo orientaci
a pomohlo tak při výběru té pra-
vé hry k nastudování. -g-

/pokračování ze str. 1/

Dále je nutno uvážit, zda scénografické
požadavky odpovídají rozměrům a vybavení
jeviště, zda je možné vhodné prostorové
řešení. Další práce už souvisí s dramatur-
gicko-režijním záměrem. Před začátkem zhou-
šek musí být vždy jasné, o čem budeme hru
inscenovat /tento záměr nemusí být vždy
zcela totožný s námětem a myšlenkou hry/.
k posílení režijního záměru provádíme škrty
a úpravy textu. Někdy vypouštíme pasáže,
které retardují děj, jiné škrty krátí scé-
ny nebo rozsah celé hry. Vždy však k těmto
úpravám přistupujeme uvážlivě a zodpovědně.
Dvakrát měř a jednou řež zde platí téměř
jako zákon.

Z dramaturgických úvah bychom měli vy-
loučit ty, co kalkulují s postupem na nik-
terou přehlídku nebo sledují jiné neumělec-
ké cíle. Zato je nutné myslet na obecnost,
v žádném případě se však nedat svést k
podbízení nebo ustoupit od dobrého vkusu.

S takto promyšleným dramaturgicko-
ním záměrem, se zcela jasnou představou o
tom, co, o čem, jak a proč hrát teprve mů-
žeme předstoupit před soubor a zahájit
práci na inscenaci.

/Z rozhovoru s režisérkou divadelního
souboru v Krupce Janou Urbanovou
zapsal BŠ/

J A N J Í L E K

/narozen 1933/, herec pražského Divadla J.
řího Wolkra je známý především jako úspěš-
ný autor. Píše pro film, rozhlas a televi-
zi /Láska jako trám, Rafan, Dlouhá bílá
nit/ i pro divadlo /Silvestr, Dvojitý tep
srdce, Jak umřít na lásku, Můj hrad/. Pro
svou mateřskou scénu dramatizuje klasické
pohádky /O Šípkové Růžence, Dlouhý, Šípkový
a Bystrozraký, Sůl nad zlato.../.

Ve Vysokém se s inscenací Jílkovy hry
setkáváme počtvrté. V roce 1975 to byl Šil-
vestr /Vysoká Libeň/, 1978 Dvojitý tep sr-
dce /Libice n.C./, 1981 Jak umřít na lásku
/Radonice/. Letos je to Můj hrad v podání
souboru z Bystřice u Benešova.

ROZHOVOR se s. Ludvíkem Němcem,
vedoucím DS SZK Bystřice u Bene-
šova

... Víme, že jste režisérem insce-
nace hry Jana Jílka Můj hrad. Proč
jste si vybrali právě tuto hru
k nastudování?

"Jílkova hra nás zaujala svou
morálkou - vztahem obyčejných li-
diček k majetku, k sobě samým a k
sobě navzájem. Víme, že v této
hře marálka většinou prohrává, ví-
me, že tato hra nadsazuje a víme,
že tu jde o něco víc než o dějový
motiv, který se tu prezentuje. A
tak tedy právě proto."

Co připravujete k Roku českého
divadla?

"Radúze a Mahulenu. Proč?
Dráždí nás a láká motiv čistounké
lásky, která byť v pohádkovém rou-
še, je přece jen tím nejkrásnějším
citem, který, nám dává právo na
hrdý titul - **člověk**."

Co byste navrhovali na pře-
hlídce k zlepšení?

"Aby zmizely kuloárové řeči,
které začínají obyčejně slovy -
"...říká se, že snad přehlídka
vesnických souborů je zbytečná, že
pozbývá své funkčnosti, že nemá
podstatnění atd."... Nevěřím, že
by mohl někdo takto uvažovat. Jest-
liže ano, ať si spočítá těch více
než 80% vesnických souborů proti
zbytku těch ostatních, a když by
ani to nestačilo, ať projde několi-
ka vesnickými souhory, provná pod-
mínky, za nichž pracují ony a ty
druhé a ať konečně srovná specifiku
venkovského prostředí s městem. Ne-
věřím, že by potom mohl uvažovat o
zrušení této přehlídky. Jestliže
ano, byla by to jen nehorázná
schválnost."

Děkujeme za upřímná slova a vě-
říme, že nepadnou do prázdna. -kdo-

Divadelní soubor TJ Sokol Sedlice při-
vezl do Vysokého Kertézsovy Vdovy. Je to
v podstatě konzervační hra, rozsáhlá, s
nepříliš silným a jednoznačným posláním,
spoléhající především na herecké schopno-
sti a individuální přínos představitelů
všech čtyř postav. Je proto obtížné pro
amatérské herce, resp. herečky, v cel-
lé barvitosti a životnosti postavy uhrát,
ale rozhodně je to vítaná příležitost s
tak nelehkým úkolem se porvat.

Sedlickým ženám se to na velice solid-
ní úrovni podařilo. K textu přistoupily
s vědomím svých schopností a možností,
značně jej - vesměs ve prospěch věci -
upravily a zkrátily na únosnou časovou
míru. V rámci svých typů, životních a je-
vištních zkušeností postihly různorodost
a podstatu charakterů čtyř žen, které
společně ztratily blízkého člověka, a ty-
to charaktery poměrně zdařile divákovi

R E C E N Z E

prostřednictvím situací sdělovaly. Zají-
mavý výkon v postavě Hany odvedla V. Vaň-
ková, která využila svého exteriéru i
zkušeností v divadelní práci. Velký kus
tvořivé práce odvedly i její partnerky
A. Barochová /Maminka/ a M. Pavlíková /Ró-
za/; nejtěžší úlohu v tomto směru měla
J. Klímová, která se svým typem už méně
přibližuje charakteru hamižné a bezcit-
né Anny.

Stálo by také za to, zamyslet se nad
samotným závěrem hry: negující slova ma-
minky o tom, že všechno vlastně zůstane
při starém, zaznívají - tak, jak jsou he-
recky traktována - překvapivě a nelogic-
ky, protože na ně divák průběhem předsta-
vení není připraven.

Nejcennější na sedlické inscenaci je
kultivovanost celku /včetně jednoduché
funkční výpravy a vhodné scénické hudby,
a především herecká práce: herečky do-
kázaly v dialogích udržet pozornost di-
váka, uvědomily si potřebu vytváření na-
pětí, snažily se hru divákovi maximálně
zpřístupnit.

Tyto získané zkušenosti se nesporně
stanou cenným vkladem pro další práci
v souboru.

-g-

Bl.č.170/82

Upozornění!

Upozornění!

STÁNEK AGENTURY DILIA JEŠTĚ DNES
otevřen /již od časných hodin/
v kuřárně Krakonoše. Nezapomeňte
jej navštívit!

Snad je generální psychologickou potřebou potřeba po autentickém životě, tedy nikoliv odvozením – tyto uvedené potřeby jsou pak její různou modifikací.

Pro hereckou práci je ovšem tento výčet potřeb nesmírně důležitý. Zvažme: každý člověk vlastní jako elementární životní potřebu to či ono uvedené! Každý člověk ke všem těmto nutnostem v životě směřuje! Živoucí dramatický hrdina by měl tuto nesmírnou různorodost nutných tendencí nezbytně obsahovat. Živoucí hrdina-tragedie má potřebu smíchu, živoucí kladný hrdina budovatelského dramatu má potřebu hrát si, či žít soukromě stě. Všechny tyto tendence by tedy měly být součástí arsenálu herecké výbrože mladého herce. Všechny tyto živoucí tendence by měly být v textu odhaleny a v dynamickém a komplexním projevu i uplatněny!

Zájmy:

Uvažujeme-li o motivacích, nelze se nezmínit o zájmech. Zájmy rozhodně nejsou totožné s potřebami; nejsou patrně ani tak elementární. Nicméně zájmy jsou něčím, co člověka nutí, aby se pouštěl do činností. Jsou bezpochyby v nejruznější míře odvozeny od potřeb. Zájmy jsou dost významným klíčem k osobnosti člověka k jeho soukromí.

Tak například zájem mít autodráhu je u dospělého člověka snad poněkud kuriózní, nicméně řekne nám o něm, zda kupř. v něm nežije neukožená infantilně-romantická touha být závodníkem formule 1, zda nejde o konfrontaci s jiným /touha vyhrávat, nebýt poražen atd./.

Zájmy patří mezi činnosti nejsnáze ovlivnitelné. Dnešní enormní zájem o populární hudbu je mj. zprostředkován její enormní produkcí. /S tím a některými jinými činiteli bezpochyby i souvisí pokles zájmu o hereckou práci./ Ovlivnitelnost zájmů je ovšem jen relativní. V řadě případů by odmítnutí nebo nedbání na zájem individuality mohlo vést k závažným psychickým poškozením.

Jak uvedeno – dramatická postava, tak jako člověk se dá poměrně snadno a empiricky analyzovat skrze zájmy a jejich strukturu.

Je-li v textu uveden nějaký zájem, musí se o něj herec zajímat. Neboť v něm leží jeden z možných důležitých klíčů k dramatické postavě.

Hodnoty a postoje

V této stručné charakteristice se dostáváme již na pomezí problémů osobnosti jako celku. Tato subkapitola je jakýmsi můstkem mezi oběma problémy.

Každý člověk má jistá stanoviska k jiným lidem, k jejich chování, jednání, uvažování. Nejinak je tomu se stanovisky vůči hodnotám civilizačním, kulturním a uměleckým.

Takováto stanoviska, která vycházejí z jistého osobnostního předpokladu nazýváme hodnotové orientace. Hodnotové orientace určují celý životní styl člověka, tj. jeho vztah i postoje ke společnosti, civilizaci, kultuře, ideologii atd.

Tak kupříkladu v minulosti byl analyzován životní styl antického člověka na základě analýzy mýtů /dvě základní modifikace – apolynský, tj. snový, usilující o dokonalost, rovnováhu a dypnýský, tj. směřující ke slasti, vyžití a hédonismu/.

Od té doby byla vytvořena řada klasifikací, které jsou v nejruznější podobě poplatny historické podmíněnosti.

Chtěli-li bychom pro naše potřeby provést jistou klasifikaci životních postojů, mohli bychom uvažovat o typech /z nejruz.klasifik.měřitel/:
– teoretických – uvažujících spíše abstraktně, pomíjejících život a jeho hodnoty problémově;
– praktických – pojímajících život bezproblémově /spíše/ s orientací na výkon a úspěch.

Hodnotové orientace podle předmět-
nosti zájmů:

– utilitární – uznávající za určité hodnoty praxi;
– kulturní – orientující se v zájmech na hodnoty vědy, kultury, filozofie, umění.

Podobných klasifikačních měřítek lze vytvořit větší množství, dle určujících kritérií.

Závěrem: Motivy jsou klíčem k pochopení jednání člověka v životní situaci. Analýza motivace dramatické postavy je klíčem k jejímu pochopení i uchopení. /zkráceno/

K o n e c

VĚTRNÍK, zpravodaj XIII.národní přehlídky vesnických a zemědělských divadelních souborů. Redakce: Alena Gasparičová, Karla Dörrová. Vydává OŠ NP VZDS – číslo 6. Povoleno OK Semily pod č. 273/82. Cena 1 Kčs.
Bl.č.171/82

možu se buď ohvíli divit. Nemohu, no nemohu pochopit ten blesk zčista jasna. Vždyť jsem z oboru a najednou tohle. Libuška Erbsová a Láďa Lhota už jsou tedy rozvedeni od stolu i všeho ostatního nábytku a mohou si dělat co chtějí. To je hrůza! Ne že bych neznal lidské pokolení, ale některým lidem jsem důvěřoval trochu víc a myslel jsem, že vědí co chtějí. A tu máš čerte kropáč! Láďovi to šňad ale tak zatěžko nepřijde, slavit své pětasedmdesáté narozeniny mezi ochotníky všech přehlídek Krkonoš a Podkrkonoší bez Libušky a Libušku ať si klidně bolí nohy! Nemusí tolik běhat za jinými /však ona si jistě vzpomene/... Byla dokonce spatřena poblíž obřadní síně na národním výboru ve Vysokém. Snad už má někoho opravdu vyhlídnutého. Je to ale čertovo dílo ta Libuška - ještě že mám pro ni taky slabost. Mně se ale stejně nejlépe líbila vdaná.

Jak k tomu přijdou ty děti? Láďo, protože jsem ti nedal nic k narozeninám, za což se trochu stydím, věnuji ti představení svého souboru Vobskočák, jehož jsem řádným patronem. Dnes má soubor odpočinkový den, ale včera jsem mu nařídil generálku. Musím se pozeptat, jak dopadla, ještě aby tak byla vostuda. Slyšel jsem, že se na premiéru chystá i porota. A co já zmůžu?

Kde vzít ve Vysokém profesionála? Láďo, moc tě prosím, já ti to představení chci předat bez poskvrnky. Nemohl bys, když máš ty styky, zatlačit?

Tak já to riskuju a zvu diváky!

Vážení účastníci divadelní přehlídky!

V

pátek večer

V

půl dvacáté čtvrté

V

ypukne

V

DIVADLE

V

ystoupení

V

elkých kvalit

V

ložených do

MLYNÁŘE A JEHO DÍTĚTE, dítěte, dítěte

Účinkuje soubor VOBSKOČÁK !!! !!!

Slovo vo souboru:

Vzniknul zkrátka a dobře. Při vítání souboru Krakonoš před dvěma lety a před budovou Krakonoš se náhle objevil v krojích a dobré náladě se zaplácával a tanci. Je trochu nesourodý, jeho členové jsou ti nejskalnější účastníci národních přehlídek zde, ve Vysokém, posbírání z Čech i Moravy. Mám je rád a proto mám i patronát.

Krakonoš

Bl.č.169/82